

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **P.Š.**, bytem R. 1629/92, P. 3, zast. JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem, se sídlem Karlovo nám. 28, Praha 2, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4, v řízení o žalobě na vyslovení nezákonnosti zásahu správního orgánu – vykázání žalobce ze společného obydlí ze dne 2. 4. 2013

t a k t o :

- I. Zásah Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 2. 4. 2013, jímž došlo k vykázání žalobce z místa trvalého pobytu, je nezákonný.**
- II. Návrh žalobce, aby Policii České republiky bylo zakázáno, aby žalobce opětovně vykázala z místa trvalého pobytu, se zamítá.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá toho, aby soud vyslovil, že zásah Policie České republiky, Obvodního ředitelství policie Praha III, místního oddělení Čakovice, ze dne 2. 4. 2013, jímž došlo k vykázání žalobce z místa trvalého pobytu, je nezákonné, a Policii České republiky se zakazuje, aby žalobce opětovně vykázala z místa trvalého pobytu.

Žalobce k tomu uvedl, že dne 2. 4. 2013 ve 20.10 hodin došlo k jeho vykázání ze společného trvalého bydliště s jeho manželkou I.Š., nar. X. K tomuto vykázání došlo na základě podnětu jeho manželky, která uváděla, že byla psychicky, fyzicky a sexuálně týraná žalobcem. Žalobce byl telefonicky kontaktován policií, že je na dobu 10 dní vykázán ze

společného obydlí. K fyzické přítomnosti policistů a k ústnímu vykázání žalobce nedošlo, vykázání bylo ohlášeno pouze telefonicky, načež bylo žalobci oznámeno, že si má přijít vyzvednout druhý den ráno úřední záznam o vykázání, což také žalobce učinil. Úřední záznam o vykázání si žalobce vyzvedl na Krajském ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Kutná Hora.

Podle názoru žalobce z úředního záznamu o vykázání nevyplývá, na základě čeho aplikovala policie ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb. a na jakém základě policie usoudila, že vykázání se jeví jako důvodné. Policie v úředním záznamu uvádí jen naprosto zavádějící a ničím nepodložená tvrzení, kterými je žalobce obviněn z jednání, kterého se vůči manželce nikdy nedopustil.

Žalobce žije s manželkou ve společné domácnosti od listopadu 2010, svatba se uskutečnila dne 25. 8. 2011. Dne 17. 2. 2013 se jim narodila dcera N. Vztah obou manželů byl zcela bezproblémový do doby, než se manželé nastěhovali do společného domu v obci K., N.L. X, který jeho manželka zdědila.

Problémy v manželství pramenily z toho, že manželka neakceptovala styky s dětmi žalobce z předchozího manželství, ačkoliv žalobce se jí v tomto snažil vyhovět. Do vztahu obou manželů se neustále vměšovala matka manželky a kvůli těmto konfliktům se manželka se svojí matkou asi 1 rok nestýkala. Manželka svoji matku nepozvala ani svatbu. Manželka zdědila nemovitost, kterou je nutno opravit a bylo nutno uzavřít smlouvu o hypotečním úvěru. K jejímu uzavření však bylo potřeba, aby tuto smlouvu uzavřeli oba manželé, a proto se dohodli, že manželka převede jednu ideální polovinu na žalobce. Stálý příjem manželky dosahoval čtvrtiny příjmu žalobce, proto nebylo možné, aby smlouvu o hypotečním úvěru uzavřela pouze manželka.

Nutnost uzavření smlouvy o hypotečním úvěru vznikla vzhledem ke stavu nemovitosti, kterou dlouhodobě nikdo neobýval. Darovací smlouva byla připravována advokátem a podpisy byly ověřovány na Městském úřadě v Čáslavi. Pokud by tedy manželka byla nějak nucena k podepsání těchto smluv, měla několik možností podpis odmítnout, nicméně tak neučinila. Za naprosto absurdní považuje žalobce tvrzení ohledně fyzického násilí, kterým měla být jeho manželka donucena k podpisu těchto smluv.

Pokud jde o pomoc v domácnosti, žalobce uvádí, že je invalidním důchodcem a dne 8. 11. 2012 prodělal v Brně operaci páteře, kdy mu byly ze zad vyjmuty šrouby, které měl v těle zhruba 20 let. Aby jeho manželka netrávila sama čas v domě, začal žalobce pracovat z domova a do Prahy dojížděl pouze v pátek a zůstával do soboty, kdy jeho manželka pobývala u rodičů. Po operaci se žalobce o sebe musel sám postarat, což mu s ohledem na jeho zdravotní stav činilo nemalé potíže. Žalobce po celou dobu těhotenství s manželkou absolvoval její lékařská vyšetření a po narození dcery s ní navštěvoval poradnu a lékaře. Před narozením dcery rekonstruoval jednu místnost v domě jako dětský pokoj. Pro dítě bylo vše připraveno.

Manželka vybrala po odchodu z domu ze společného bankovního účtu skoro všechny peníze, a proto po poradě s právním zástupcem žalobce její práva k účtu omezil, avšak

kontaktoval ji, aby se s ní domluvil na výši výživného. Manželka s ním však odmítla komunikovat a oznámila policii, že ji žalobce týral.

Podle názoru žalobce policie řádně nevyšetřila skutečný stav a nevysvětlila, z jakého důvodu se ztotožnila s tvrzením jeho manželky. Policie nebyla fakticky fyzicky přítomna na místě, z něhož byl žalobce vykázán, a proto nemohlo dojít k řádnému vyšetření skutkového stavu. Smyslem ust. § 44 zákona o policii je umožnit policii okamžitě reagovat na skutečnost, že s ohledem na předcházející útoky lze důvodně předpokládat, že se osoba nebezpečného útoku proti životu, zdraví nebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti dopustí. Proto však musí být policie fyzicky přítomna na místě, kde dochází k nebezpečným jednáním, aby svým pozorováním zjistila skutečný stav a především aby zjistila, zda existují natolik závažné skutečnosti nasvědčující tomu, že dochází k ohrožování něčího života či zdraví. Žalobce však byl vykázán telefonicky, pročež policie nemohla mít ani v nejmenším povědomí o tom, zda k reálným útokům či ohrožování života a zdraví skutečně dochází.

Policie postupovala v rozporu s ust. § 44 odst. 3 zákona o policii, podle kterého je povinna vyhotovit potvrzení o vykázání vykázané osoby a toto potvrzení proti podpisu vydat. Teprve poté je vyhotoven úřední záznam o vykázání. Policie však potvrzení o vykázání žalobci nepředala, protože ani nebyla v místě, ze kterého byl žalobce vykázán.

Žalobce s vykázáním nesouhlasil, a proto proti němu podal námitky, ve kterých popsal skutkový stav. Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy byly námitky posouzeny, nicméně se závěrem, že vykázání bylo provedeno v souladu se zákonem o policii, ovšem nadřízený orgán se omezil pouze na toto lakonické sdělení a vůbec se nezabýval námitkami, které žalobce podal.

Žalobce spatřuje v jednání policie nezákonný zásah, který má dalekosáhlé důsledky trvající do dnešního dne. Okresní soud v Kutné Hoře ke škodě věci v plném rozsahu převzal skutkové závěry zjištěné policií, které však nejsou pravdivé, založil na nich usnesení o nařízení předběžného opatření, na jehož základě bylo žalobci zakázáno, aby se svojí manželkou stýkal a jakkoliv ji kontaktoval. Dále bylo žalobci uloženo, aby se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování své manželky.

Žalobce kategoricky popírá, že by se ve vztahu k manželce dopouštěl nežádoucího sledování a obtěžování. Na žalobce je nyní pohlíženo jako na násilníka, který týral svou manželku a ztěžoval jí život nežádoucím sledováním a obtěžováním. To je však omyl, protože ve skutečnosti se žalobce stal obětí lživých tvrzení. Ta převzala do svého úředního záznamu policie, čímž se vytvořil nesmazatelný dojem, že žalobce je násilník. Nic z toho se však nemuselo stát, kdyby policie postupovala v souladu s ust. § 44 zákona o policii a zjistila skutečný stav věci.

Dalším důsledkem nezákonného zásahu je vydání předběžného opatření, kterým Okresní soud v Kutné Hoře odevzdává dceru žalobce a jeho manželky do péče matky, tedy do péče osoby psychicky labilní. Dcera žalobce tak je nyní v péči osoby, která neváhala využít všech možností k očernění žalobce, což nebude mít pozitivní efekt na výchovu nezletilé.

Z předloženého správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 2. 4. 2013 v 15.16 hodin se dostavila na místní oddělení policie v Čakovicích manželka žalobce a uvedla, že hodlá učinit oznámení na svého manžela pro podezření z možného domácího násilí. K tomu uvedla, že manžel ji opakovaně fyzicky napadl (uhodil ji otevřenou dlaní do obličeje), dále v průběhu těhotenství jí vyčítal nákupy na dítě a zakazoval jí kupovat si oblečení, dále jí zakazoval styk s rodiči a přáteli a kontroloval jí telefon a osobní e-mail. Po narození dcery 17. 2. 2013 projevoval obrovský zájem o dceru i o ni, a ačkoliv do porodnice docházel každý den a hodně se zajímal, ale pouze před lidmi. Začal jí dělat naschvály, nepomáhal jí s dcerou, což vyvrcholilo dne 28. 3. 2013, kdy z domu s dcerou odešla a odjela veřejnou dopravou k rodičům. Během pobytu u rodičů jí manžel posílal výhrůžné SMS zprávy a nakonec se zhroutila a skončila na psychiatrické ambulanci Psychiatrické léčebny Bohnice. O tom, že v manželství není všechno v pořádku, se nikomu nesvěřovala, až když byla úplně na dně, řekla to matce. Ze sousedů to nevěděl nikdo.

Z potvrzení Psychiatrické léčebny Bohnice ze dne 31. 3. 2013 vyplývá, že žalobkyně se dostavila dne 30. 3. 2013 ve 22.56 hodin, byla u ní diagnostikována akutní stresová reakce. Důvody nedobrovolné hospitalizaci nebyly shledány, žalobkyni byla doporučena farmakologická léčba a kontrola na krizové intervenci.

Žalobce byl policií kontaktován telefonicky a bylo mu sděleno, že bylo přijato oznámení jeho manželky, které nasvědčuje zásadním sporům v manželství. Na to žalobce reagoval tak, že je zaražen, že to manželka dotáhla až tak daleko, přičemž si myslí, že je to účelový nástroj od její právničky a naučený z internetu. Podle jeho názoru jde o způsob, jak anulovat darovací smlouvu na polovinu domu. Žalobce k tomu uvedl, že po poradě se svým právním zástupcem nebude bez jeho přítomnosti vypovídat a pouze odešle SMS zprávy z komunikace s manželkou stažené za posledního půl roku. K podání vysvětlení není ochoten se dostavit a ani bez právníka nechce odpovídat na telefonické dotazy.

Téhož dne byli kontaktováni rodiče žalobce, kteří uvedli, že při návštěvě u nich žalobce s manželkou působili jako dva lidé, kteří se mají rádi, ačkoliv nevlastní matka žalobce zaregistrovala, že jeho manželka od něj během jejich vztahu několikrát odešla, ona se však o to nestarala.

Poté bylo žalobci telefonicky oznámeno vykázání ze společného obydlí s tím, že žalobce se následně dostaví na policejní služebnu v Kutné Hoře a tam převezme úřední záznam o vykázání ze společného obydlí.

Dne 3. 4. 2013 v 11.15 hodin žalobce skutečně převzal potvrzení o vykázání, odevzdal klíče od společného obydlí a následně v doprovodu policisty si odvezl z předmětného domu své osobní věci.

Z provedeného šetření v místě společného bydliště žalobce a jeho manželky bylo dne 3. 4. 2003 zjištěno, že oba manželé nejsou v obci často vidáni, násilí v rodině nebylo zjištěno, známé či přátele v obci nemají.

Žalobce podal prostřednictvím svého právního zástupce proti vykázání obsáhle zdůvodněné námitky, ve kterých popsal okolnosti průběhu manželství. Poukázal na to, že ze

společného obydlí odešel dobrovolně, v předchozím období byl již 2× ženatý a důvodem k rozvodu nikdy nebylo domácí násilí. Manželka rovněž odešla ze společného obydlí samovolně a žalobce ji nekontaktoval. Rovněž v námitkách žalobce poukázal na procedurální vady v postupu policie obdobně jako v podané žalobě.

Na tyto námitky bylo reagováno sdělením Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, odborem služby pořádkové policie ze dne 9. 4. 2013 č.j. KRPA-139133-4/ČJ-2013-0000PZ. V tomto sdělení se uvádí, že podané námitky byly posouzeny z hlediska zákonných podmínek vykázaní uvedených ust. § 44 odst. 1 zákona o policii a jejich posouzením bylo zjištěno, že zákonné podmínky k vykázaní byly splněny a nebyly shledány důvody k ukončení vykázaní. V závěru tohoto sdělení je uvedeno, aby žalobce vzal toto sdělení na vědomí a považoval tím námitky za vyřízené.

Žalobce v žalobě označil jako žalovaného Ministerstvo vnitra. Soud však dospěl k závěru, že policie v tomto případě nejednala jako ozbrojený sbor a pasivní legitimace proto přísluší Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie hlavního města Prahy (dále též jako policie). V souladu se závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soudu v rozsudku ze dne 28. 8. 2008 čj. 2 Aps 4/2008-138 však soud nepovažoval tuto skutečnost za důvod k zamítnutí žaloby, ale jednal v řízení jako s žalovaným s tím, kdo jím má podle zákona být. Tento svůj závěr soud sdělil žalobci, policii i Ministerstvu vnitra, od něhož soud původně vyžádal vyjádření k žalobě. Žádný z těchto subjektů vůči tomuto postupu nevznesl žádné námitky, k ústnímu jednání v řízení před soudem proto soud předvolal žalobce a policii a konalo se za jejich účasti.

Žalobce při ústním jednání dne 12. 9. 2013 setrval na podané žalobě, zdůraznil, že nikdy nebyl trestán ani vyšetřován pro žádnou trestnou činnost ani přestupkové jednání, zdůraznil, že je invalidou druhého stupně a že v domě, z něhož byl vykázan jeho manželka ani nyní nebydlí. Poukázal rovněž na to, že je podle jeho názoru je absurdní, když se nikdy sám s vykazujícím policistou osobně neviděl.

Žalovaný při tomto jednání odkázal na vyjádření, které žalobě podalo Ministerstvo vnitra. Poukázal rovněž na to, že správnost postupu policie v podstatě potvrdil i Okresní soud v Kutné Hoře, který následně rozhodoval o vydání předběžného opatření. Zdůraznil přitom, že policie postupovala nejen na základě výpovědi manželky žalobce, ale také na základě předložené lékařské zprávy.

Městský soud v Praze o žalobě nejprve rozhodl rozsudkem ze dne 12. 9. 2013 čj. 10A 100/2013-56 tak, že žalobu zamítl. Ke kasační stížnosti žalobce byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2013 čj. 9 Aps 11/2013-39 a věc byla vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

Zdejší soud musí předeslat, že je nyní podle ust. § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven ve zrušujícím rozsudku. Fakt, že je tímto právním názorem vázán, tak mimo jiné znamená, že zdejšímu soudu nyní nepřísluší jakkoli správnost tohoto právního názoru zkoumat či zpochybňovat a nemůže tedy nijak

zohlednit argumenty účastníků řízení směřující tímto směrem. Od závazného právního názoru se může zdejší soud odchýlit jedině v případě, pokud by došlo k zásadní změně skutkových či právních okolností projednávaného případu. Nic takového ovšem v daném případě nenastalo.

Soud proto k projednání věci znovu nařídil ústní jednání. Při něm žalobce setrval na podané žalobě v plném rozsahu a zdůraznil, že důvodnost některých žalobních námitek vyplývá ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu. Zástupce žalovaného ve svém přednesu jednak oponoval právnímu názoru Nejvyššího správního soudu stran nemožnosti provést vykázaní telefonicky a stran nutnosti odůvodnit vypořádání námitek vykázané osoby. Poukázal rovněž na to, že sdělení ze dne 9. 4. 2013 čj. KRPA-139133-4/ČJ-2013-0000PZ, jímž bylo v projednávaném případě reagováno na námitky podané žalobcem, není možno označit za nepřezkoumatelné. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014 čj. 1 As 104/2013-36 pak poukázal na to, že u neformálního aktu, kterým vyřízení námitek je, nelze pojmově hovořit o nepřezkoumatelnosti.

Městský soud v Praze věc nyní posoudil takto:

Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65 (publikovaném pod č. 603/2005 Sb. NSS), konstatoval, že ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.

S účinností od 1. 1. 2012 byla 6. podmínka z textu ust. § 82 s. ř. s. vypuštěna, judikatura vztahující se ke zbývajícím podmínkám je však i nadále použitelná.

V daném případě je zcela zřejmé, že první dvě podmínky splněny jsou, neboť vykázaní směřuje přímo proti žalobci a tím, že v jeho důsledku se nesmí zdržovat ve svém dosavadním obydlí, je nepochybně na svých právech zkrácen. Splněna je i čtvrtá podmínka, neboť vykázaní je zásahem, které rozhodnutím není (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013 čj. 6 As 62/2012-18), a je zaměřeno přímo proti žalobci, jenž je jeho jediným adresátem, čímž je splněna i podmínka pátá. Jak bude podrobněji odůvodněno dále, splněna je i podmínka třetí.

Námítky žalobce lze rozdělit do dvou okruhů: jednak jde o námítky formálního (procedurálního) charakteru a jednak námítky „hmotněprávní“.

Pokud jde o první okruh námitek, žalobce především tvrdí, že policie přistoupila k vykázání, aniž by osobně navštívila společné obydlí žalobce a jeho manželky, kde mělo k násilí docházet. Tato námítka není důvodná.

Nelze přijmout kategorický závěr prezentovaný žalobcem, podle něhož policie musí vždy před vykázáním navštívit místo, kde mělo k násilí docházet. Nelze totiž obecně vymezit jakousi obligatorní skupinu důkazů, které je před vykázáním nutno opatřit, a je třeba vycházet vždy z konkrétních okolností daného případu. Jakkoli se ohledání na místě samém bude jevit jako vhodný nástroj ke zjištění skutečného stavu věci před vykázáním poměrně často, nelze tvrdit, že by bez něj nebylo možno vykázání nikdy provést. V projednávaném případě zjevně nemohla prohlídka domu v K. – N.L. vnést do věci jasno. Žalobce se podle tvrzení jeho manželky měl dopouštět převážně psychického násilí, pokud jde o násilí fyzického charakteru šlo „pouze“ o údery otevřenou dlaní. Jde tedy o tvrzení, u něhož si lze jen velmi obtížně představit jeho prokázání nebo vyvrácení ohledáním na místě samém. Ostatně ani žalobce v žalobě neosvětluje, jaké skutečnosti vedoucí k vyvrácení tvrzení jeho manželky by policie mohla na místě zjistit.

K tomu lze poznamenat, že následně – tj. poté, co již byl žalobce vykázán - bylo v místě vykázání provedeno šetření policisty místního oddělení policie v Čáslavi, při němž byly mimo jiné dotazováni také obyvatelé sousedních domů, ale ani při tomto šetření nebyly zjištěny žádné relevantní okolnosti, které by mohly podezření z domácího násilí potvrdit nebo vyvrátit.

Ke stejným závěrům ohledně této žalobní námítky dospěl i Nejvyšší správní soud, a Městský soud v Praze proto nemá důvodu se od těchto závěrů odchylovat.

Dále žalobce nesouhlasí s tím, že vykázání bylo provedeno pouze telefonicky a poukazuje na to, že policistu, který ho ze společného obydlí vykázal, nikdy „naživo neviděl“. Ani tuto námítku soud neshledal v předchozím rozsudku důvodnou, Nejvyšší správní soud se však se závěry važícími se k této žalobní námítce neztotožnil a Městský soud v Praze je nyní vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ten ve svém rozsudku uvedl následující:

V obvyklém případě tak policie postupuje podle § 44 odst. 3 zákona o policii, dle kterého „*vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázání, které jim předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání. Odmítne-li ohrožená nebo vykázaná osoba potvrzení o vykázání převzít nebo odmítne-li písemně potvrdit jeho převzetí, policista tuto skutečnost uvede v úředním záznamu*“ (důraz doplněn).

Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem, že vykázání osoby telefonicky automaticky splňuje zákonem požadovanou podmínku ústnosti. Citované ustanovení je totiž

procesní normou, kterou je nutno vykládat podobně jako další procedurální předpisy. Například § 43 odst. 1 s. ř. s. činí explicitní distinkci mezi pojmy „ústně“ a „telefonicky“, když stanoví, že „soud předvolává písemně nebo při jednání přítomně ústně. V naléhavých případech může předvolání učinit také telefonicky, telegraficky, popřípadě elektronickou cestou podepsané podle zvláštního zákona“ (důraz doplněn). V podstatě totožné ustanovení pak obsahuje i § 51 o. s. ř. Možnost ústního předvolání je zde přitom spojena s fyzickou přítomností soudce a předvolávané osoby na jednání. Podobné odlišení předmětných pojmů lze nalézt například v § 3 odst. 1, věťe třetí, zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, dle kterého žádost o poskytnutí informace „lze učinit ústně, písemně, telefonicky, elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou“ (důraz doplněn). V případě telefonického podání pak § 3 odst. 3 téhož zákona upravuje dokonce zvláštní procesní postup.

V zájmu zachování jednoty výkladu totožných pojmů napříč právním řádem je tedy i v případě požadavku ústnosti dle § 44 odst. 3 zákona o policii třeba trvat na osobním kontaktu policisty provádějícího vykazání a vykazované osoby.

Důležitým prvkem tohoto postupu je i předání potvrzení o vykazání, které má sice pouze evidenční charakter a nepojí se s ním konstitutivní vznik účinků vykazání (srov. Vangeli, B. Zákon o Policii České republiky. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 182), avšak je zároveň důležitým nástrojem z hlediska právní jistoty vykazované osoby. Primárně z tohoto dokumentu se totiž tato osoba dozví především vymezení prostoru, z něhož je vykazována, časové účinky vykazání a zároveň je v něm obsaženo poučení o právech a povinnostech vykazované osoby včetně označení policejního útvaru, kde si může vyzvednout opis úředního záznamu o vykazání. Vyhotovení potvrzení o vykazání tak nelze svévolně obejít prostým telefonickým oznámením vykazání vykazované osobě.

Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, na kterou v napadeném rozsudku poukázal městský soud, že dle § 44 odst. 1 věty poslední tohoto zákona je možné tuto osobu vykazat i v její nepřítomnosti. V takovém případě pak policista postupuje dle § 44 odst. 4 zákona o policii, dle kterého „není-li vykazaná osoba vykazání přítomna, poučení o jejích právech a povinnostech v souvislosti s vykazáním jí policista poskytne při prvním kontaktu. Je-li to možné, policista této osobě předá potvrzení o vykazání, v opačném případě ji poučí o možnosti převzít potvrzení o vykazání a kopii úředního záznamu o vykazání u příslušného útvaru policie; součástí poučení je i údaj o adrese tohoto útvaru“ (důraz doplněn).

Možnost vykazání osoby ze společného obydlí v její nepřítomnosti je však v zákoně o policii systematicky koncipována jako lex specialis k řádnému postupu vykazání, které policista provede při osobním kontaktu s vykazovanou osobou. Tento speciální postup je pak třeba aplikovat pouze v případech, kdy se policii nepodaří vykazovanou osobu dohledat nebo kdy se tato před policií dokonce skrývá. V žádném případě však k němu nelze přistoupit v případě, kdy policie má informaci o tom, kde se vykazovaná osoba nachází, a zároveň k jejímu zastížení není zapotřebí vyvinout nepřiměřeně velké úsilí (například nachází-li se vykazovaná osoba v zahraničí). Z tohoto důvodu není možné obhájit telefonické provedení vykazání s odkazem na možnost vykazání osoby v nepřítomnosti.

V posuzovaném případě nenastala situace, kdy by policie mohla přistoupit k vykázání osoby v její nepřítomnosti. Policista byl s vykazovanou osobou (stěžovatelem) v kontaktu, tato s ní evidentně spolupracovala, a nebylo tedy pro policii problém zjistit, kde se vykazovaná osoba právě nachází a provést vykázání osobně postupem dle § 44 odst. 3 zákona o policii. Policista naproti tomu v rozporu se zákonem postupoval de facto v režimu shora citovaného § 44 odst. 4 téhož zákona, který upravuje postup pro vykázání nepřítomné osoby.

Nelze přitom opomenout ani skutečnost, že i pro vykonání faktického úkonu je stejně jako pro jakýkoli jiný správní úkon nezbytné nezaměnitelné ztotožnění zúčastněných subjektů (policejního orgánu a vykazované osoby), což telefonní komunikace bez dalšího neumožňuje. Vykazovaná osoba totiž nemá jistotu, že opravdu hovoří s policistou, který se po telefonu nemůže nikterak prokázat, ale ani policejní orgán si nemůže být zcela jist, že hovoří s osobou, jež má být vykázána.

Městský soud v Praze je nyní právním názorem Nejvyššího správního soudu uvedeným shora vázán, a proto musel uvedenou žalobní námitku shledat důvodnou.

Městský soud v Praze nicméně v této souvislosti dodává (stejně jako v předchozím rozsudku), že i když na první pohled může žalobci připadat nelogické, že byl vykázán z místa, kde se aktuálně nezdržoval a kde se již několik dní nezdržovala ani jeho manželka, soud se přesto domnívá, že taková situace zákonu neodporuje a je zcela v souladu se smyslem a účelem institutu vykázání.

Pokud ohrožená osoba v důsledku útoků zaměřených proti ní nejprve společné bydlí opustí a uchýlí se dočasně jinam, nemůže jí to být k tíži a samo o sobě to nemůže být překážkou pro vykázání. Opačný výklad by totiž znamenal, že se ohrožená osoba musí opětovně vrátit do společného obydlí, vyčkat dalšího útoku a k němu přivolat policii. Takový výklad je zjevně absurdní a je tedy nutno připustit i postup, kdy se ohrožená osoba na policii obrátí s jistým časovým odstupem. Tento časový odstup pochopitelně musí být určitým způsobem limitován a nemůže se tedy např. jednat o několik let, v daném případě však uplynulo od doby, kdy manželka žalobce společné bydlí opustila, do doby, než se obrátila na policii, pouze doba několika dní, což je jistě doba přiměřená na to, aby si „v hlavě srovnala myšlenky“ a mohla se rozhodnout, zda chce soužití se svým manželem obnovit či nikoli.

S tím souvisí i otázka, zda vykázání může provést i policista z místního oddělení, do jehož obvodu nespadá místo posledního společného pobytu manželů. Soud ani na takovém postupu nevidí nic protizákonného. Předně je nutno konstatovat, že zákon hovoří o tom, že vykázání provede policista a o žádné „místní příslušnosti“ se nikde nezmiňuje. Opětovně je pak nutno konstatovat, že v souladu s účelem a smyslem příslušného zákonného institutu naopak je, aby vykázání mohl provést kterýkoli policista, který důvody pro takový postup shledá. Soud nevidí důvod, proč by ohrožená osoba měla být nucena absolvovat cestu z místa, kam se dočasně uchýlila do bezpečí před útoky směřujícími proti ní, na policejní oddělení v místě, kde k útokům docházelo, pokud nemá jistotu, že se bude moci do tohoto místa bezpečně vrátit. Není-li vykázána osoba přítomna v místě, z něhož se vykazuje, není důvodu, proč by vykázání nemohlo být provedeno i „na dálku“ (při splnění podmínek vykázání nepřítomné osoby, jak byly uvedeny výše).

Poslední námitku procedurálního charakteru představuje nesouhlas s žalobce s tím, jak byly vyřízeny jeho námitky proti vykázání. Také tuto námitku Městský soud v Praze nyní shledal důvodnou, neboť je v tomto směru vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ten ve svém rozsudku uvedl následující:

V souvislosti s námitkou stěžovatele o nepřezkoumatelnosti vypořádání jeho námitek proti vykázání je nejprve zapotřebí poukázat na skutečnost, že s účinností zákona o policii bylo možností podání námitek nahrazeno odvolání dle § 21b zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Jedná se tak o jakýsi quasi opravný prostředek, který na institut vykázání plynule navazuje (rozhodne-li se vykazovaná osoba námitky podat).

Vzhledem k tomu, že se na provedení vykázání a vyřízení námitek proti němu nevztahují ustanovení správního řádu a nejedná se tak o správní řízení, nelze v dané souvislosti ani odlišit jednotlivá „procesní stádia“. Způsob vypořádání námitek tudíž není možné přezkoumávat samostatně. Na celý postup správního orgánu při provádění vykázání a vypořádání námitek je nutno nahlížet jako na jeden celek, přičemž nedostatek odůvodnění vypořádání námitek (jakkoli na něj nelze vzhledem k charakteru institutu vykázání uplatňovat tak vysoké standardy jako na správní rozhodnutí) má v takovém případě stejné účinky jako absence důvodů pro vykázání samotné. I zde je totiž vzhledem k závažnosti důsledků vykázání pro vykazovanou osobu nutno vyloučit prostor pro libovůli správního orgánu, což je zároveň hlavním smyslem institutu podání námitek jako takového.

I v kontextu nové právní úpravy dle § 44 zákona o policii tak lze obdobně uplatnit závěr uvedený ve shora citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 84/2008 – 81, dle kterého *„odůvodnění, jakkoli v tomto typu řízení z povahy věci lze připustit jeho stručnost, musí vždy obsahovat skutkovou a právní oporu výroku rozhodnutí. [...] Jakkoli se jedná o rozhodnutí, které je v daném případě třeba učinit v relativně krátkém čase (do 24 hodin), musí i tato rozhodnutí být přezkoumatelná z hlediska vyloučení libovůle.“*

Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k názoru, že přes pojmovou neformálnost faktického úkonu vykázání ze společného obydlí je správní orgán povinen, pokud vykázaná osoba vznesla námitky dle § 44 odst. 5 zákona o policii, tyto přezkoumatelným způsobem vypořádat. Vypořádání námitek totiž spolu se samotným vykázáním tvoří jeden celek (a to i z hlediska časového), jehož nepřezkoumatelnost zatěžuje vykázání vadou, v jejímž důsledku je zapotřebí konstatovat nezákonnost takového zásahu.

V návaznosti na argumenty žalovaného uplatněné v řízení před Městským soudem v Praze po vydání zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu k této žalobní námitce musí Městský soud v Praze zdůraznit, že Nejvyšší správní soud svůj názor, že vypořádání námitek musí být provedeno přezkoumatelným způsobem, zjevně vyjádřil s plným vědomím toho, že se nejedná o správní rozhodnutí, a připustil rovněž „určitost stručnost“ odůvodnění takového aktu. V daném případě však citované sdělení, jímž byly žalobcovy námitky oproti vykázání „posouzeny“, obsahuje toliko následující: *„Podané námitky byly posouzeny z hlediska zákonných podmínek vykázání uvedených v ust. § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Jejich posouzením bylo zjištěno, že zákonné*

podmínky k vykázání byly splněny a nebyly shledány důvody k ukončení vykázání“. Žalovaný se tedy fakticky omezil na pouhé konstatování o nedůvodnosti podaných námitek, aniž by však jakkoli svůj názor rozvedl a uvedl, proč považuje argumenty uvedené žalobcem v námitkách za nedůvodné. Je přitom třeba zdůraznit, že žalobce ve svých námitkách uváděl celou řadu konkrétních skutkových i právních důvodů, pro něž navrhoval, aby bylo vykázání zrušeno. Na tyto důvody však žalovaný ani náznakem nereagoval. Způsob, jakým byly žalobcovy námitky proti vykázání posouzeny, je tedy jednoznačně nutno označit za nepřezkoumatelný.

Nepřípadným soud shledal poukaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014 čj. 1 As 104/2013-36. Uvedený rozsudek se totiž týká nikoli řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, ale řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tedy typově zcela jiného soudního řízení, než je tomu v projednávané věci. Předmětem přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu tu přitom bylo usnesení zdejšího soudu o odmítnutí žaloby, tedy rozhodnutí, kde se soud odmítl vůbec meritorně podaným návrhem zabývat, neboť pro to nebyly splněny procesní podmínky. Žalovaný tu zřejmě směřuje pojem „*nepřezkoumatelnost rozhodnutí*“ (tedy označení pro určitý typ vady správního rozhodnutí, který je důvodem pro zrušení rozhodnutí – „*rozhodnutí, jehož obsahovou správnost objektivně přezkoumat nelze*“) a pojem „*rozhodnutí, které je vyloučeno ze soudního přezkumu*“ (tedy rozhodnutí, jehož správnost není soud vůbec oprávněn zkoumat a nemůže ho zrušit, i kdyby bylo sebevíce nezákonné – „*rozhodnutí, které soud přezkoumat nesmí*“).

Druhá skupina žalobních námitek pak tvrdí, že pro vykázání žalobce vůbec nebyly splněny hmotněprávní podmínky. Nedůvodnost těchto námitek potvrdil i Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku.

Podmínky pro vykázání podle zákona o policii jsou mírnější než pro předběžné opatření podle § 76b o. s. ř. Poukazuje-li žalobce na to, že vykázání se stalo podkladem pro rozhodování soudů v řízení o vydání předběžného opatření a dalších soudních řízeních, jde o tvrzení, které ve vztahu k tomuto soudnímu řízení nemá žádnou relevanci. Je na žalobci, aby se případným nesprávným rozhodnutím soudů v těchto řízeních bránil prostředky, které mu k tomu poskytuje občanský soudní řád. Jak bylo v průběhu řízení před správním soudem zjištěno, těchto prostředků také žalobce s úspěchem využil, když původně nařízené předběžné opatření bylo k odvolání žalobce zrušeno. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku, není rozhodné, že Krajský soud v Praze rozhodnutím čj. 32 Co 395/2013–114 návrh na vydání předběžného opatření zamítl. Z tohoto závěru krajského soudu totiž nelze dovodit, že nebyl dán „*důvodný předpoklad*“ pro vykázání stěžovatele dle § 44 zákona o policii, nýbrž že toliko nebyly naplněny přísnější podmínky pro vydání předběžného opatření dle § 76b o. s. ř.

S žalobcem však přesto není možno souhlasit v tom, že by vykázání bylo provedeno jen na základě ničím nepodložených tvrzení jeho manželky. Žalobce totiž zcela přehlíží, že k dispozici tu byla lékařská zpráva z Psychiatrické léčebny v Praze-Bohnicích ze dne 31. 3. 2013, podle které byla u manželky žalobce diagnostikována „*reakce na těžký stres a poruchy přízpusobení – akutní stresová reakce*“. Tato lékařská zpráva má přitom povahu

objektivního důkazu a tvrzení, které manželka žalobce na policii uvedla, přímo potvrzuje. Nejde pochopitelně o listinu, kterou by bylo možno označit za nevyvratitelný důkaz toho, že žalobce se vůči své manželce skutečně dopouštěl násilí, a rozhodně nelze tvrdit ani to, že by jednoznačně prokazovala všechna tvrzení žalobcovy manželky. Při zkoumání podmínek pro vykazání jde však nepochybně o důkaz zcela postačující. Policie nemůže a priori vycházet z toho, že osoba, která učiní oznámení o tom, že vůči ní docházelo k násilí, lže, a nemůže a priori ani pochybovat o pravdivosti lékařské zprávy, kterou jí tato osoba předloží. V opačném případě by institut vykazání byl zcela neaplikovatelný a jeho smysl a účel by byl popřen.

Vzhledem k formě násilí, jehož se vůči své manželce měl žalobce podle jejího tvrzení dopouštět, si lze jen obtížně představit jiný, v krátkém čase opatřitelný důkaz, než byla lékařská zpráva, kterou manželka žalobce na policii předložila. Fyzické násilí, kterého se vůči ní měl žalobce dopouštět, nebylo takové intenzity, aby mohlo na jejím těle zanechat výraznější stopy (nehledě k časovému odstupu od těchto tvrzených útoků), jeho forma pak v zásadě vylučovala, aby se našli svědci, kteří by je mohli přímo potvrdit či vyvrátit.

Lze si pochopitelně představit, že k prověření všech skutečností tvrzených manželkou žalobce bude vhodné např. zpracovat znalecký posudek z oboru psychologie – pro jeho zpracování však jednoznačně není při „rozhodování“ o vykazání časový prostor.

Policista, který oznámení manželky žalobce přijal, se přesto pokusil tvrzení uváděná manželkou žalobce prověřit, když telefonicky kontaktoval žalobce a jeho rodiče. Z těchto telefonických rozhovorů však nevyplývaly žádné relevantní skutečnosti, které by tvrzení manželky žalobce vyvracely nebo potvrzovaly.

Pokud jde o výpis SMS komunikace mezi žalobcem a jeho manželkou, zasláný samotným žalobcem, jde o podklad velmi slabé důkazní hodnoty. Z komunikace obou manželů lze nepochybně vyčíst vzájemnou citovou náklonnost, což ale nijak nevyvrací tvrzení manželky žalobce, neboť je možné, že právě z citové náklonnosti vůči žalobci mu několikrát odpustila jeho chování a vrátila se k němu poté, co předtím opustila společnou domácnost a odešla ke své matce. Případné fyzické nebo psychické násilí žalobce vůči jeho manželce nemusí být v jejich vzájemné SMS komunikaci vůbec zachyceno a případné zprávy obsahující indicie, které by jej potvrzovaly, mohl žalobce bez problémů odstranit. Ani tento výpis komunikace mezi manžely tedy není důkazem, který by tvrzení žalobcovy manželky potvrzoval či vyvracel. Stejně tak je tomu s předloženými smlouvami týkajícími se společně obývané nemovitosti, neboť v tomto případě jde o listiny, které již z povahy věci nemohou nijak vypovídat o tom, zda se žalobce vůči své manželce dopouštěl či nedopouštěl násilí.

Soud tedy uzavírá, že situace, jak se jevila policistům, kteří přijali oznámení žalobcovy manželky, skutečně byla taková, že existoval důvodný předpoklad, že tvrzení žalobcovy manželky jsou pravdivá, že se tedy žalobce vůči manželce dopouštěl minimálně psychického násilí a že tedy hrozí opakování těchto útoků.

Žalobce v řízení před soudem opakovaně poukazoval na svoji trestní bezúhonnost a svůj zdravotní stav. Soud však musí ve shodě s žalovaným konstatovat, že jde o skutečnosti, které mohou při posouzení případu hrát jen zcela okrajovou, pokud vůbec nějakou, roli. Domácího násilí se nepochybně může dopustit i osoba dosud soudně netrestaná, což lze

lapidárně vysvětlit tím, že „jednou je to vždy poprvé“. Pokud jde o žalobcovu invaliditu, rovněž nejde o skutečnost, která by tvrzení jeho manželky mohla vyvrátit. Žalobcův zdravotní stav – jakkoli jej soud nechce bagatelizovat – rozhodně není natolik vážný, aby nemohl být fyzicky sto svoji manželku udeřit dlaní do obličeje a již vůbec nijak nevyklučuje týrání psychické. Žalobce ostatně ani netvrdil, že by nebyl fyzicky schopen se jednání tvrzeného jeho manželkou dopustit.

Soud přitom opětovně závěrem zdůrazňuje, že shora uvedenými úvahami nijak nedeklaruje, že by snad bylo prokázáno, že žalobce je násilník a že se násilí vůči své manželce skutečně dopouštěl. Soud pouze vyjadřuje svůj závěr, že bylo důvodné podezření, že k takovému jednání dochází, přičemž prokázání nebo vyvrácení takového podezření má být případně předmětem následných řízení, jak se ostatně také stalo. Vykázání má povahu preventivního předběžného opatření a jeho účelem je zabránit možným hrozcím útokům proti ohrožené osobě. Nemá přitom sankční povahu a nejedná se tedy o žádný trest za prokázané protiprávní chování. Z povahy věci tedy nelze trvat na tom, aby o předchozích útocích existoval zcela nevyvratitelný důkaz, a pochopitelně nikdy nelze s absolutní jistotou učinit závěr o tom, zda by - nebýt vykázání - skutečně k útokům proti ohrožené osobě v budoucnu došlo či nikoli. Aby nebyl zcela popřen smysl a účel tohoto institutu, musí být k jeho aplikaci přikročeno již při existenci „pouhých“ indicií o tom, že určité osobě skutečně hrozí nebezpečí ze strany osoby, s níž sdílí společnou domácnost. Existenci těchto indicií v daném případě přitom soud jednoznačně shledal.

Vzhledem k výše uvedenému soud podle § 87 odst. 2 s. ř. s. určil, že provedený zásah spočívající ve vykázání žalobce ze společného obydlí byl nezákonný.

Soud však nemohl vyhovět návrhu žalobce, aby soud policii zakázal žalobce opětovně vykázat z místa trvalého pobytu. Takový výrok by fakticky znamenal vynětí žalobce z působnosti ust. § 44 zákona o policii a k vydání takového výroku soud ani není oprávněn. Nelze totiž nyní dopředu vyloučit, že by v budoucnu mohly být v případě žalobce podmínky pro jeho vykázání splněny. V této souvislosti pak musí soud připomenout, že vykázání žalobce bylo shledáno nezákonným nikoli z toho důvodu, že by pro jeho provedení nebyly dány zákonné předpoklady, ale z toho důvodu, že bylo po procedurální stránce provedeno vadně. Proto soud tento návrh žalobce zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.* V daném případě je zřejmé, že žalobce a stejně tak žalovaný měli ve věci oba částečný úspěch, neboť žaloba byla v části zamítnuta a v části jí bylo vyhověno. Protože míru úspěchu ve věci nelze v daném případě vyjádřit penězi, vyšel soud z toho, že oba účastníci řízení měli ve věci stejný procesní úspěch. Z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. února 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu